

KFIR

Klagenemnda for industrielle rettigheter

AVGJØRELSE

Sak: 26/00061
Dato: 13. oktober 2026

Klager: Aquatig AS
Representert ved: Norsk Patentbyrå AS

Klagenemnda for industrielle rettigheter, med dette utvalget:

Sarah Wennberg Svendsen, Amund Brede Svendsen og Ingeborg Råsberg

har kommet frem til følgende

AVGJØRELSE

1. Kort fremstilling av saken:

2. Saken gjelder klage over Patentstyrets avgjørelse av 23. mars 2026 hvor ordmerket AQUATIQ, med søknadsnummer 202111751, ble nektet registrert for følgende varer og tjenester:

- Klasse 1: Kjemiske produkter for industrielle formål.
- Klasse 3: Rengjøringsmidler.
- Klasse 4: Industrielle oljer og smørefett, smøremidler.
- Klasse 7: Maskiner til rengjøring; vaskeapparater; vaskeanlegg for industrien og offentlige bygninger; maskiner, hygienisk prosessutstyr for meieriindustrien og annen næringsmiddelindustri; maskiner til næringsmiddelindustrien.
- Klasse 9: Databehandlingsutstyr; dataprogrammer og programvare.
- Klasse 35: Markedsføring; salgsfremmende tjenester; salg (detaljhandel og engroshandel) av kjemiske produkter for industrielle formål, smøremidler, industrielle oljer og fett, rengjøringsmidler, maskiner til rengjøring, vaskeapparater, vaskeanlegg for industrien og offentlige bygninger, maskiner, hygienisk prosessutstyr for meieriindustrien og annen næringsmiddelindustri, maskiner til næringsmiddelindustrien, databehandlingsutstyr og dataprogrammer.
- Klasse 37: Installasjon av vaskeanlegg for industrien og offentlige bygninger; rengjøringstjenester; rengjøring av rør; vedlikehold av rør; installasjon, vedlikehold og reparasjon av elektrisk og elektronisk utstyr for bruk innen automasjon innen næringsmiddelindustrien.
- Klasse 41: Tilrettelegging og utførelse av kurs og opplæring innen mattrygghet.
- Klasse 42: Teknologiske tjenester; rådgivning, analyse, sertifisering og kvalitetskontroll innen mattrygghet, matsvinn og matproduksjon; rådgivning, analyse, sertifisering og kvalitetskontroll for næringsmiddelindustrien og havbruksvirksomheter; teknologiske tjenester i form av prosjektering av anlegg til næringsmiddelindustrien; tilveiebringe midlertidig bruk av ikke-nedlastbare programvareapplikasjoner som er tilgjengelige via et nettsted; tilveiebringe midlertidig bruk av online ikke-nedlastbar programvare for informasjonshåndtering.

3. Varemerket ble nektet registrert fordi det ble ansett å være beskrivende og å mangle det nødvendige særpreg, jf. varemerkeloven § 14 andre ledd bokstav a og § 14 første ledd andre punktum.
4. Klage kom inn den 20. mai 2026. Patentstyret har vurdert klagen og ikke funnet det klart at den vil føre frem. Klagen ble oversendt til Klagenemnda for videre behandling den 22. juni 2026, jf. varemerkeloven § 51 andre ledd.

5. Patentstyrets vedtak er i hovedtrekk begrunnet slik:

- Merketeksten beskriver samtlige varer og tjenester i de ni klassene 1, 3, 4, 7, 9, 35, 37, 41, og 42, jf. varemerkeloven § 14 andre ledd bokstav a. Merket mangler også det nødvendige særpreg for disse varene og tjenestene, jf. varemerkeloven § 14 første ledd andre punktum.
- Det omsøkte merket består av ordet AQUATIQ, som ikke eksisterer som eget oppslagsord. Derimot fremstår ordet som en uvesentlig visuell og fonetisk endring av så vel det engelske ordet «aquatic» som det franske ordet «aquatique». Begge ords betydninger er avledet fra det latinske ordet «aqua», som betyr vann. I Norge brukes varianten «akva» hvor bokstaven «q» er blitt erstattet av bokstaven «k» og bokstaven «u» er blitt erstattet av bokstaven «v».
- Merket AQUATIQ, uavhengig av om man oppfatter det som svarende til «aquatic», «aquatique» eller «akvatisk», vil bli oppfattet som informasjon om de aktuelle varenes formål, egenskaper og kvaliteter, og at tjenestene gjelder og skal utføres i eller i tilknytning til et bestemt fysisk ytre miljø.
- Det foreligger et friholdelsesbehov i det aktuelle markedet for så vel det feilstavede ordet AQUATIQ som de riktig skrevne og fonetisk identiske ordene «aquatic» og «aquatique».
- Patentstyrets praksis i lignende eller sammenlignbare saker bestående av ordet AQUATIQ, eller der det inngår, er i samsvar med vurderingen i nærværende sak.
- Det er heller ikke avgjørende at merket AQUATIQ er akseptert i andre jurisdiksjoner, inkludert i EU.

6. Klager har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Gjennomsnittsforbrukeren vil ikke oppfatte AQUATIQ som en direkte beskrivelse av varene og tjenestene, men snarere som et særpreget og suggestivt kommersielt kjennetegn.
- AQUATIQ er ikke et eksisterende ord på norsk, engelsk eller fransk og er ikke identisk med ordet «aquatic». Patentstyrets vurdering bygger på en for vid forståelse av ordet «aquatic» som ikke følger naturlig av ordet. Patentstyrets begrunnelse bygger dermed på assosiative og indirekte tankesprang.

- Merker som kun fremkaller assosiasjoner eller krever fortolkning hos omsetningskretsen, anses ikke som beskrivende, men suggestive. Suggestive merker er etter fast praksis registrerbare.
- Det foreligger ikke noe reelt friholdelsesbehov for betegnelsen AQUATIQ.
- Merket AQUATIQ er registrert i flere jurisdiksjoner, blant annet i EU, Storbritannia, Australia og New Zealand. Særlig registreringene i engelskspråklige jurisdiksjoner er relevante, ettersom ordet «aquatic» er et engelsk ord. Klager viser i denne forbindelse til Klagenemndas avgjørelse VM 22/00045 SWIFT, hvor utvalget uttalte at utenlandske registreringer skal tillegges større vekt i tvilstilfeller.

7. Klagenemndas vurdering:

8. Klagenemnda er kommet til samme resultat som Patentstyret.

9. Det aktuelle varemerket er et ordmerke som består av teksten AQUATIQ.
10. For at et varemerke skal kunne registreres, må de alminnelige registreringsvilkårene i varemerkeloven være oppfylt. Et varemerke kan ikke registreres dersom det utelukkende eller bare med uvesentlige endringer eller tillegg angir egenskaper ved varene, jf. varemerkeloven § 14 andre ledd bokstav a. I tillegg må merket oppfylle kravet til særpreg, jf. vilkåret i § 14 første ledd.
11. Ved tolkningen av varemerkeloven § 14 første og andre ledd skal det legges vekt på varemerkedirektivets ((EU) 2015/2436) ordlyd og formål, praksis fra EU-organene knyttet til direktivet, og de tilsvarende bestemmelsene i varemerkeforordningen (2017/1001). Høyesterett har uttalt dette i HR-2001-1049 GOD MORGON, og i senere avgjørelser HR-2016-1993-A PANGAEA AS og HR-2016-2239-A ROUTE 66.
12. Formålet med å beskytte varemerker gjennom registrering, er særlig å sikre varemerkets garantifunksjon. Et varemerke skal fungere som garanti for kommersiell opprinnelse, slik at forbrukerne, uten fare for forveksling, kan skille én virksomhets varer og tjenester fra andres. Dette følger av fortalen til varemerkedirektivet punkt 16 og EU-domstolens avgjørelser i sakene C-39/97 Canon avsnitt 28 og C-299/99 Philips/Remington avsnitt 30.
13. Spørsmålet om et varemerke mangler særpreg eller er beskrivende, skal vurderes i relasjon til de varer eller tjenester merket er søkt registrert for, og utfra gjennomsnittsforbrukerens oppfattelse av merket, jf. EU-domstolens avgjørelse i sak C-273/05 P Celltech.
14. Gjennomsnittsforbrukeren for de aktuelle varene og tjenestene vil hovedsakelig være en profesjonell næringsdrivende, men det kan også tenkes å være en alminnelig sluttbruker. Gjennomsnittsforbrukeren skal anses å være alminnelig opplyst, rimelig oppmerksom og velinformert, jf. sak C-210/96 Gut Springenheide.

15. Rettspraksis viser at det må være en tilstrekkelig direkte og spesifikk forbindelse mellom varemerket og de aktuelle varene eller tjenestene, for at omsetningskretsen umiddelbart og uten nærmere ettertanke vil oppfatte merket som beskrivende, jf. for eksempel sak T-19/04 Paperlab avsnitt 25.
16. Klagenemnda har kommet til at merket AQUATIQ er beskrivende og mangler særpreg for flesteparten av de omsøkte varene og tjenestene.
17. Klagenemnda er enig med Patentstyret i deres vurdering av at AQUATIQ fremstår som en uvesentlig endring av det engelske ordet «aquatic» og det franske ordet «aquatique». Utvalget bemerker at AQUATIQ lett kan oppfattes som riktig engelsk eller fransk skrivemåte av den norske omsetningskretsen. Meningsinnholdet vil forstås på samme måte som det norske ordet «akvatisk», som defineres som noe som lever i vann, foregår i vann eller som angår vann, jf. Stor norsk ordbok fra Gyldendal. Store norske leksikon gir følgende forklaring: «Akvatisk er et adjektiv som brukes om det som har med vann å gjøre. Innen biologi og økologi brukes begrepet om arter som lever i eller i tilknytning til vann».
18. Klagenemndas undersøkelser viser at det er økende fokus på akvatisk matproduksjon som en viktig del av myndighetenes overordnede arbeid med fremtidig matsikkerhet, mattrygghet og beredskap. Som ved all matproduksjon stilles det strenge krav til renhold gjennom hele produksjonsprosessen, som igjen må være direkte tilpasset akvatiske organismer. På nettsiden til regjeringen kan man for eksempel lese at Norge har fått et veikart for bærekraftige akvatiske matsystemer som ble presentert i sommer. Det kan også nevnes at NTNU tilbyr et masterprogram som heter «Akvatisk matproduksjon – sikkerhet og kvalitet». Som det fremgår nedenfor, har utbredelsen av adjektivet «akvatisk» innen næringsmiddelindustrien blitt vektlagt i Klagenemndas vurderinger av om merket er beskrivende, særlig med hensyn flere av vareangivelsene til klasse 7, samt tjenestene i klasse 41 og 42.
19. Men hensyn til «kjemiske produkter for industrielle formål» i klasse 1, «rengjøringsmidler» i klasse 3 og «industrielle oljer og smørefett, smøremidler» i klasse 4, kan merketeksten forstås slik at varene er vannholdige, vannløselige eller vannbestandige. AQUATIQ beskriver dermed varenes art, kvalitet og/eller egenskaper. Merketeksten kan også forstås slik at produktene er til bruk for akvatisk industri, og i så fall angir AQUATIQ varenes anvendelsesområde.
20. Når det gjelder varer som «maskiner til rengjøring» og «vaskeapparater» i klasse 7 vil merketeksten forstås slik at varene er ment for akvatisk bruk (bruk i tilknytning til vann) eller at de er ment for akvatisk næringsmiddelindustri. Merketeksten angir dermed varenes bruksområde. For tjenester som eksempelvis salg av maskiner til næringsmiddelindustrien i klasse 35 og «installasjon av vaskeanlegg for industrien» i klasse 37, vil den samme begrunnelsen gjøre seg gjeldende; merket beskriver at salgstjenesten og installasjonen gjelder akvatisk industri.

21. Når det gjelder kurs og opplæringsvirksomhet innen mattrygghet i klasse 41, beskriver AQUATIQ innholdet og temaet for kurset. Både Havforskningsinstituttet og Mattilsynet har innhold på sine hjemmesider knyttet til overvåkning av miljøgifter og farlige stoffer som akkumuleres i det akvatiske miljøet. På Mattilsynets nettsider kan man for eksempel lese om akvatiske sykdommer som rammer fisk og andre dyr i sjøen. Siden akvatisk er et vanlig brukt adjektiv innen næringsmidler, er AQUATIQ egnet til å forstås slik at det er tale om mattrygghet innen det akvatiske området, i motsetning til mattrygghet for mat som kommer fra landdyr.
22. Brukt for tjenestene i klasse 42, eksempelvis «teknologiske tjenester» og «rådgivning, analyse, sertifisering og kvalitetskontroll for næringsmiddelindustrien og havbruksvirksomheter» vil AQUATIQ forstås slik at tjenestene gjelder rådgivning og kontroll innen akvatisk næringsmiddelindustri, og/eller at de tekniske tjenestene, analysen og sertifiseringen er relatert til vann, sjø eller hav.
23. Klagenemnda har kommet til at forbindelsen mellom merketeksten og de ovenfor angitte varene er tilstrekkelig direkte og umiddelbare, og at det ikke kreves noen fortolkning for å forstå merket som beskrivende, jf. varemerkeloven § 14 annet ledd bokstav a. Særlig profesjonelle aktører vil enkelt oppfatte AQUATIQ som et faguttrykk som beskriver at varene og tjenestene er tilknyttet akvatisk industri eller på andre måter er relatert til vann.
24. På grunn av merkets beskrivende meningsinnhold, vil det heller ikke være egnet til å skille de aktuelle varene og tjenestene fra andres. Etter utvalgets oppfatning vil klagers merke kun bli oppfattet som ren informasjon om produktene og tjenestene, og ikke som en angivelse av kommersiell opprinnelse. Merket oppfyller således ikke garantifunksjonen som er et av hovedformålene med et varemerke, jf. blant annet EU-domstolens avgjørelse i C-37/03 P, BioID, avsnitt 27, og mangler det nødvendige særpreg for disse varene, jf. varemerkeloven § 14 første ledd andre punktum.
25. Videre er Klagenemnda enig med Patentstyret om at det foreligger et friholdelsesbehov i det aktuelle markedet for både det aktuelle «feilstavede» ordet «aquatiq», og de riktig skrevne ordene «aquatic» og «aquatique», som for en norsk gjennomsnittsforbruker vil lyde ganske likt.
26. Det at merket er akseptert i andre jurisdiksjoner er et relevant moment, men dette har ikke vært utslagsgivende for resultatet i denne saken. Klagenemnda må ta utgangspunkt i hvordan den norske gjennomsnittsforbrukeren oppfatter merket, og har kommet til at merket i denne saken framstår som beskrivende og uten særpreg. I dette tilfellet har ikke Klagenemnda vært i tvil om resultatet, og da er det mindre grunn til å se hen til utenlandske registreringsbeslutninger. Klagenemndas vurdering og konklusjon anses å være i samsvar med de rettslig normer som er oppstilt i EU-/EØS-retten og norsk rett. Den skjønnsmessige vurderingen kan falle ulikt ut i forskjellige land, og det er ikke uten videre et mål å oppnå like resultater i enkeltsaker. Det vises i denne forbindelse til Høyesteretts avgjørelse i HR-2001-1049 GOD MORGON og til lagmannsrettens uttalelser i LB-2022 64395 Trustshop.

27. For enkelte av de omsøkte varene og tjenestene er Klagenemnda av den oppfatning at det ikke foreligger nektelsesgrunn etter § 14. Det gjelder for eksempel «databehandlingsutstyr, dataprogrammer og programvare» i klasse 9, «salg (detaljhandel og engroshandel) av databehandlingsutstyr og dataprogrammer» i klasse 35, samt «tilveiebringe midlertidig bruk av ikke-nedlastbare programvareapplikasjoner som er tilgjengelige via et nettsted, tilveiebringe midlertidig bruk av online ikke-nedlastbar programvare for informasjonshåndtering» i klasse 42. Dette påvirker likevel ikke utfallet i denne saken, siden en klage angående et nasjonalt varemerke vil bli forkastet i sin helhet så lenge merket anses uregistrerbart for noen av varene eller tjenestene, jf. varemerkeforskriften § 12 a.
28. På denne bakgrunn stadfestes Patentstyrets avgjørelse. Merket kan ikke registreres for de aktuelle varene og tjenestene i klasse 1, 3, 4, 7, 9, 35, 37, 41, og 42, jf. varemerkeloven § 14 andre ledd bokstav a og § 14 første ledd andre punktum.

Det avsies slik

Slutning

Klagen forkastes.

Sarah Wennberg Svendsen
(sign.)

Amund Brede Svendsen
(sign.)

Ingeborg Råsberg
(sign.)